

Handläggare
Sofie Pandis Iveroth
08-508 266 66**Till**
Stadsledningskontoret

Fossilbränslefri organisation 2030. Svar på remiss

Sammanfattning

Exploateringsnämnden har fått utredningen Fossilbränslefri organisation 2030 på remiss. På grund av den korta remisstiden har exploateringskontoret yttrat sig över remissen direkt till stadsledningskontoret.

I stort anser exploateringskontoret att föreslagna åtgärder är bra. I syfte att säkerställa genomförandet av åtgärderna ser dock exploateringskontoret att en lösningsorienterad dialogprocess krävs, mellan för åtgärderna relevanta aktörer.

Vidare bör utredningens/handlingsplanens åtgärder bearbetas vidare i relation till de åtgärder som arbetats fram kopplat till Stockholms stads Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040. Detta i syfte att inte initiera parallella processer.

Slutligen konstaterar exploateringskontoret att utredningen/handlingsplanen innehåller en rad strukturella och kvalitetssäkringsmässiga svagheter vilket gör att dokumentet bör bearbetas vidare innan bred lansering inom Stockholms stad.

Remissen

Remissen gäller "Fossilbränslefri organisation 2030", Dnr: KS 2018/000015. Stockholms stad ska vara fossilbränslefri år 2040 och står för cirka 10 procent av de totala utsläppen i staden.

Kommunfullmäktige beslutade i november 2016 om en Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040 (Dnr 134-175/2015), med delmål och utredningsuppdrag varav ett lyder:

"Staden tar fram en handlingsplan för att staden som organisation ska vara fossilbränslefri 2030." Denna utredning syftar till att identifiera Stockholms stads fossilbränsleanvändning och ge förslag på insatser som leder staden mot fossilbränslefrihet.

Utredningens förslag på åtgärder lyfter fram det stadens verksamheter bör beakta inom olika verksamhetsområden för att fasa ut fossilbränsleanvändningen. Det är upp till berörda verksamheter att själva utforma insatserna för att uppnå målet. I detta är det viktigt att få vetskap om vilka konsekvenser som berörda nämnder och bolagsstyrelser ser utifrån de i rapporten föreslagna åtgärderna. Kopplat till detta ska remissvaret bl.a. besvara följande frågeställningar utifrån exploateringsnämndens perspektiv:

1. Vilka behov finns för att nämnden ska kunna uppnå målet om fossilbränslefrihet?
2. Finns nödvändiga resurser på plats inom organisationen för att hantera målen, eller kommer föreslagna åtgärder medföra ett ökat behov av stöd i någon form? Vilken typ av stöd skulle detta i så fall vara?

Ärendets beredning

Den utredning som nu remissbehandlas har beretts i samverkan mellan stadsledningskontorets stadsutvecklingsenhet och finansavdelning, servicenämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Materialet syftar till att utgöra avrapportering av uppdraget att ta fram en handlingsplan för att Stockholms stad ska bli fossilbränslefri 2030.

Inom exploateringskontoret har utredningen granskats av energiansvarig på miljöenheten. Även upphandlingsenheten har givit sin syn på remissen utifrån ett upphandlingsperspektiv.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret ser att det är centralt att ta fram en genomarbetad handlingsplan i syfte att säkerställa att Stockholms stad är fossilbränslefri 2030. Nedan delges exploateringskontorets syn på föreslagna åtgärder. Även några övriga synpunkter delges.

Genomgång av föreslagna åtgärder

I stort ser exploateringskontoret att föreslagna åtgärder är bra. I syfte att säkerställa genomförandet av åtgärderna ser dock exploateringskontoret att en lösningsorienterad dialogprocess

krävs, mellan för åtgärden relevanta aktörer. En dialogprocess som bör kravställas på i såväl styrande dokument som budget.

Vad gäller föreslagen strategisk samverkan ser exploateringskontoret att det här krävs en tydligare beskrivning av hur detta kan gå till. Här skulle man kunna ta upp exempel på vad detta kan innebära, såsom interna nätverkssatsningar, interna råd och kunskapscentra.

Avseende förslaget gällande fossilbränslefri el ser exploateringskontoret att detta innebär att krav på miljömärkt el måste arbetas in vid upphandling av entreprenad och i avtal vid överenskommelse om exploatering. Ett kravställande som exploateringsnämnden måste besluta om.

Avseende föreslagen åtgärd att verka för utbyggnad av en fungerande infrastruktur för fossilbränslefria bränslen i stadsutveckling ser dock exploateringskontoret behov av ökad kunskap om hur kontoret kan bidra i detta arbete.

Gällande åtgärden avseende fossilbränslefria varutransporttjänster är det upphandlade entreprenörer som vid anläggande av allmän platsmark beslutar om kravställande avseende fossilbränslefria varutransporter. Här måste exploateringskontoret se över hur kontoret kan kravställa vid upphandling av entreprenör i syfte att arbeta i relation till föreslagen åtgärd. Vid nybyggnation av fastigheter på av staden såld alternativt uthyrd mark är det given byggherre som kan ställa krav på fossilbränslefria varutransporter. Här måste exploateringskontoret se över om krav kan ställas i markanvisningsavtal och överenskommelse om exploatering i syfte att driva på denna typ av kravställande på byggherrar.

Gällande fossilbränslefria arbetsmaskiner och entreprenader ser exploateringskontoret att föreslagna åtgärder bör bearbetas mer i relation till de åtgärder som arbetats fram kopplat till Stockholms stads Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040. I detta arbete framkom det bl.a. att demonstrationsprojekt är mycket kostsamma och att de bör genomföras i bred samverkan mellan olika offentliga aktörer i Stockholms region och privata sektorn. Vad gäller förslaget införande av incitamentsklausuler i entreprenadupphandlingar ser exploateringskontoret att detta givetvis kan göras, men att riktlinjer då måste tas fram för hur dessa ska viktas.

Övriga synpunkter

1. Genomgående i dokumentet finns en stor avsaknad av referenser, något som undergräver dokumentets trovärdighet vilken är av stor vikt för genomförandet.
2. Utredningens två delar, den ena med fokus på stadens fossilbränsleanvändning och den andra på åtgärder kopplade till dessa skulle kunna kopplas samman på ett mycket tydligare sätt. Detta då dokumentet ska fungera som en handlingsplan och är tänkt att skapa klarhet i ett för många svårgripbart område.
3. Avsaknaden av statistik och data kopplad till Stockholms stads fossilbränsleanvändning som omnämns på sida 9 i stycke 3 är ett högst centralt problem för att nå målet om fossilbränslefri organisation 2030. Detta då vi i praktiken inte vet hur vi ligger till och vart vi siktar. För att hantera detta behöver en bred ansats göras i samarbete mellan offentliga och privata aktörer i Stockholmsregionen.
4. På sidan 5, stycke 4 framgår att systemgränserna bl.a. omfattar *"vägtransporter, tåg och sjöfart inom stadens gränser och flyget vid Bromma flygplats upp till 915 meter"*. Vi ser inte att detta hanteras i utredningen på ett tydligt sätt.

I samma stycke beskrivs även att *"för bränslen ingår utsläpp beräknade utifrån livscykelanalys (LCA)"*.

Inte heller detta redogörs för på ett tydligt sätt i utredningen.

5. På sidan 5, stycke 5 framgår det att det livsmedel och de varor som konsumeras inom Stockholms stad inte ingår i utredningens systemgräns. Bör vi inte synliggöra hur nära vi kan komma en fossilbränslefri organisation genom att beskriva hur vi kan arbeta vidare inom områden som har med vår konsumtion av livsmedel och andra varor att göra?
6. På sidan 6, stycke 2 framgår att *"fossilbränslefrihet definieras i denna utredning som att Stockholms stad som organisation inte förbrukar några fossila bränslen i energisyfte"*.

Det är oklart hur detta ska hanteras då vi fortsatt förbränner avfall för värmegenerering? Avfall som många gånger har ett stort klimatavtryck.

7. På sidan 9, stycke 5 framgår att

”energianvändning vid byggnadsarbeten samt vid drift av byggnader och infrastruktur, hanteras under Inköp av energi”.

Detta stämmer dock inte med texten från Inköp av energi på sida 7 stycke 2. Var hanteras då energianvändning vid byggnadsarbeten? En högst central fråga för exploateringsnämnden.

Slut

Håkan Falk
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Anders Johnson
Enhetschef